

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/26/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200792
Dátum vydania rozhodnutia:	06.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200792.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: M. N., ul. M. J. Xd/X, XX-XXX G., A. F., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo: 8493-4/2014-BA zo dňa 07.04.2014, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11.03.2015, č. k. 21Scud/97/2014-65, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11.03.2015, č. k. 21Scud/97/2014-65, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd hore uvedeným rozsudkom zamietol žalobu a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia číslo: 8493-4/2014-BA zo dňa 07.04.2014. Spomenutým rozhodnutím žalovaná v odvolacom správnom konaní zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava ako rozhodnutie prvostupňového orgánu v správnom konaní tak, že vo výrokovej časti rozhodnutia vypustila text: „...nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 7. apríla 2010..." a vložila text: „...nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňom 7. apríla 2010 podľa slovenskej legislatívy...". V ostatnom rozhodnutí prvostupňového orgánu potvrdila.

Žalobkyňa podaním zo dňa 18.06.2014, ktoré označila ako „odvolanie proti rozhodnutiu č. 8493-4/2014-BA Sociálnej poisťovne ústredie z 07-04-2014" namietala, že poistenie podľa slovenských právnych predpisov v spojení s čl. 13 ods. 3 nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia jej vzniklo z titulu pracovnej zmluvy, ktorú dodatočne uzavrela dňa 07.04.2010 so zamestnávateľom na Slovensku: B. M. P. - GM CONZULTING, Buková 22, Buková (ďalej len „zamestnávateľ"). S prihliadnutím na obsah tohto podania mal krajský súd za to, že sa jedná o žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.).

Krajský súd mal z administratívneho spisu žalovanej preukázané, že táto konala v správnom konaní a doručovala rozhodnutia aj zamestnávateľovi. Keďže zamestnávateľovi žalobkyne zaniklo živnostenské oprávnenie v celom rozsahu dňom 02.06.2012 a z toho dôvodu stratil status zamestnávateľa, vymedzený v § 7 zákona č.461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z."), v dôsledku čoho už nemôže realizovať povinnosti, ktoré by ako zamestnávateľ žalobcu mal v súvislosti s jeho účasťou na poistení, krajský súd nepovažoval za dôvodné pribrať označený subjekt za účastníka konania, lebo povinnosti zamestnávateľa, spojené s účasťou zamestnanca na poistení, by sa mohli vzťahovať len na existujúceho zamestnávateľa.

Vo veci samej podľa názoru krajského súdu nebolo preukázané, že by zamestnankyňa - žalobkyňa reálne, fakticky vykonávala práce pre svojho zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie miesta podnikania. Žalobkyňa nepreukázala, že by od uzavretia pracovnej zmluvy u označeného zamestnávateľa vykonávala dojednaný druh práce, neuviedla konkrétne dôkazy, ktorými by skutočný rozsah konkrétnych prác za obdobie od 07.04.2010 preukázala. Dospel preto k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 (3) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, podľa ktorého „osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s ods. 1". Z uvedených dôvodov považoval rozhodnutie žalovanej za súladné so zákonom a preto ho podľa § 250j ods. 1 O.s.p. potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že prácu pre zamestnávateľa vykonávala prísne a pravidelne, čo dokumentovala správami o vykonanej činnosti a zamestnávateľ jej na ich základe vyplatil odmenu. Svoju prácu, ktorá pozostávala z prezentácie služieb poskytovaných svojim zamestnávateľom, nemohla vykonávať v sídle zamestnávateľa, ale v rôznych oblastiach Slovenska, podľa miesta bydliska, miesta podnikania, resp. sídla potenciálnych zákazníkov. Okolnosť, že zamestnávateľ ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nemôže byť dôvodom na prenesenie celej zodpovednosti za jeho konanie na zamestnanca. Poukázala okrem iného na to, že ani okolnosť, že príjmy zo závislej činnosti sú nižšie, ako si vyžaduje štátny poriadok na zabezpečenie minimálnej životnej úrovne, nie je v zmysle rozsudkov SD EÚ (vo veci 53/81 Levin a C-317/93, Nolte) prekážkou uznať osobu, ktorá ju vykonáva, za zamestnanca a obmedzená výška odmeny nemôže mať vplyv na štatút zamestnanca (C-10/05, Mattern a Cikotic). Ďalej namietla, že prijatie predpokladu, že žalobkyňa by mala mať vydaný formulár A1 považuje za porušenie čl. 19 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 987/2009; pre zamestnanca má podstatný význam registračný list, ktorý potvrdzuje prihlásenie zamestnanca do systému sociálneho zabezpečenia na základe uzavretej pracovnej zmluvy. Žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu pridržiavala dôvodov svojho rozhodnutia. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Zamestnávateľom žalobkyne od 07.04.2010 podľa pracovnej zmluvy bol B. M. P. - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková. Zamestnávateľom teda bola fyzická osoba: B. M. P., rod. číslo XXXXXXXXXX, bytom XXXXX G. - G., A. 4N.. Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon") živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia však nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovednosti, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

B. M. P. bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Vzhľadom na uvedené záver krajského súdu, že v dôsledku zániku živnostenského oprávnenia zamestnávateľovi žalobkyne dňom 02.06.2012 a straty jeho statusu zamestnávateľa (§ 7 zákona č. 461/2003 Z. z.) už B. M. P. nemôže realizovať povinnosti zamestnávateľa v súvislosti s účasťou žalobkyne na poistení, bol nesprávny.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Ustanovenie § 7 zákona č. 461/2003 Z. z. neupravuje otázku zániku zodpovednosti v oblasti sociálneho poistenia.

Vzhľadom na uvedené krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral B. M. P. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania B. M. P., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.